

No 22.

Mahjas Weefis.

1884.

29. gada-

gahjums.

Ar: pascha wifuschehliga angsta Reifara wefeschann.

Mahjas Weefis isnahk weenceis pa nedeku.

Mahjas Weefis teel isdohs festdeentahm no plst. 10 fahlot.

Mafsa par fludinaschannu: par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, lo tabba rinda eenem, mafsa 8 lap.

Rebafija un effpedijija Riga, Ernst Plates bilshu- un grammatu-brutawā un burtu-lectuwē pee Pehltera bafnijas.

Mafsa ar peefubhtifchannu par pafsi:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Peelikuma: par 1/2 gadu " 85 "

Mafsa bes peefubhtifchannas Riga:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Peelikuma: par gadu 1 " 90 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90 "
bes Peelikuma: par 1/2 gadu " 55 "

Mahditōjs. Jaunatāhs siņas. Telegrafa siņas. — Gelfchjemes siņas: No Rijas jaunatā polizijmeistara Iga. Mēiju pahroošchana. Baltijas domesu pahrowalbe. Juhmalneceem. If Chigaleem. Par Igaunu dšdwi. Dinaburga. Kreemijas dšfšzeli. — Ahfjemes siņas: Bahzija. Franzija. Ufcifa. — Kōpata preefch semtošibās amatri. un tirdšneezibās. Mafalas un aušu puhfchnoščhana. — Peelikuma: Wezais konterbandneeks. — Graudi un seedi.

Jaunatāhs siņas.

If Kuldigas. 5. majā tika if Wentes upes pee paschas pilsehtas uhdens rumbas isfwejota fen neredseta leeluma siws — Stuhre — (Stör — осеръ). Siws tika skolneekem — gimnasistēm — mahzibas telpās rahdita, pehz tam nopirka meefneeks R. to par dewini rubkeem. Garums siwei 8 pehdās un kahdu arschinu aplahrt mehrs pee galwas, kura isflatahs ka zuhkas galwa, til purns plakans, kà nodiluschi lemeschi, bes mutes. Wute atrodahs apatsch galwas, dširnu atmina zauruma isflata. Ahda peleka, sem kuras leelas swihgsnes; aste un spuri peemehrigi augumam. Ziti jafa, ka til 14 gadus esot weza. Galu pahroošchot par 12 kap. mahrz. Buhtu dahgaka, bet Schihdi jaw ne-ehd. Wifs swars kopā 207 mahrz. Tā tad no siws deesgan laba pelna, ja wiju ispirks. — Wentē agrafi esot bijis dauts siwu, bet lamehr uf leju pee weenas muischas kahds kungs aistafijis pahr upei schogu, siwu loti maš — no juhras ne-eeahk, kà tas agrafi bij. Esot jaw teefajuschees, bet nefas ne-isnahjis. (B. E.)

Semneeku semes pahroošchana Igaunijā, kà E. v. Samson Igs fino „Baltische Monatschrift“ jaunatājā burtnizā, pehbejds 2 gaddes gahjusi it labi uf preefchu. No wifas klaušibas semes 1881. gada beigās jaw atradahs semneeku ihpafchumā pawifam 2012 mahjas ar kopā 76,271 defetinu semes un zitu kahrtu perfonu ihpafchumā 39 mahjas ar kopā 1351 defetinu semes. No jauna tika pahrdotās 1882. gadā: semneekem 470 mahjas ar 16,700 defetinahm semes un zitu kahrtu perfonahm 3 mahjas ar 205 defetinahm semes, 1883. gadā: semneekem 507 mahjas ar 20,854 defetinahm semes un zitu kahrtu perfonahm 6 mahjas ar 220 defetinahm semes. Tā tad 1883. gada beigās no wifas klaušibas semes bija pahrdotās 3037 mahjas ar kopā 115,303 defetinahm semes.

Bes ta wehl lihds tam pascham laitam bija

pahrdotās no muischas semes: semneekem 260 mahjas ar 9588 defetinahm semes un zitu kahrtu perfonahm 45 mahjas ar 1801 defetinu semes, pawifam kopā 305 mahjas ar 11,390 defetinahm semes.

Ja sche wehl peerehkina no krona muischahm atdalitās mahjas un wehlat no semneeku gruntineekem peepirktoš semes gabalus, tad 1883. gada beigās jaw semneeku ihpafchumā atradahs 130,112 defetinas semes. No klaušibas semes lihds schim laitam pahrdotās 3037 mahjas istaifa 7,6-proz. no wifas Igaunijas klaušibas semes.

Zaurmehra rehkinot uf katru pahrdotu mahju isnahk 38 defetinas semes. Semes zena zehlfuhešs no 45 rubl. 71 kap. par defetinu (1874. g.) uf 70 rubl. 41 kap. par defetinu (1883. g.). Wifas 3037 pahrdotās klaušibas semes mahjas kopā ir pirktas par 6,292,295 rubleem un no schahs summas pee eepirkchannas šaidra naudā eemafati 1,662,161 rubl.; 305 pahrdotās muischas mahjas pirktas par pawifam 627,652 rubl. un uf to eemafati 266,641 rubl. No krona muischahm Wichtisby un Taibel nodalitās 302 semneeku mahjas pirktas par 68,587 rubl., uf to eemafati 10,398 rubli. Tā tad wifa pahrdewuma kopsumma istaifa 6,998,932 rublus un 1 defetina mafajuse, zaurmehra rehkinot, 53 rubl. 75 kap.

Ar.

„Sarlana krusa“ kursemes 3 komitejas isdewufchas pahrfklatu par 1883. gadu, un protu: 1) pee kursemes weetigās waldes uf 1. janwari 1883 bij atlizišs 9835 rubl. 39 kap., 1883. gadā eenehma 831 rubl. 80 kap., isdewa 134 rubl. 19 kap., tā ka uf 1. janwari 1884 atlika 10,532 rubl. 80 kap. 2) Jelgawas dahnu komitejai 1. janwari 1883 bij 675 rubl. 60 kap., 1883. gadā eenehma 72 rubl. 75 kap., isdewa 7 rubl. 27 kap., tā ka uf 1. janwari 1884 atlika 741 rubl. 8 kap., un 3) Leepajas komitejai uf 1. janwari 1883 bij 3912 rubl. 23 kap., 1883. gadā eenehma 346 rubl. 66 kap., isdewa 50 rubl. 11 kap., tā ka uf 1. janwari 1884 atlika 4202 rubl. 78 kap.

Telegrafa siņas.

Berlinē, 4. junijā. Nonahkot Kreemijas suhtneezibas pili, Kreemijas Keisareeni Wahzu keisareenes wahrda apfweizinjaja Badenes leelherzogeene, kà ari wifas zitas kehnišchlās prinzešes. Keisars un printschi nesaja sawu Kreewu pulku uniformas lihds ar Kreewu ordenu lentahm. Pehzpusdeenā Zareene suhtneezibas pili peenehma Wahzu Keisaru, kronprinzē, Badenes leelherzogeeni un zitas prinzešes. Pulksten 4 keisariskā pili Keisareenei par godu notureja swehtku dineju, pee kuras ari peedalijahs leelknašenees Katarina un Helena, Damu kronprinzis Waldemars, kehnišchlās familijas un Kreewu suhtneezibas lozēkti. Wakarā Keisareenei par godu notika swehtku operas israhde. Ge-ejot keisariskā loščā, kur keisars Kreewu uniformā un kehnišchlā nama lozēkti fagaidija Augsto Kundsī, publika godbihjigi apfweizinjaja Keisareeni.

— Kreemijas Keisareenei nonahkot uf swehtku dineju, Wahzu keisars Winu fagaidija pee ee-ejās un pawadija uf salonu, kur bij fapulzejuschees kehnišchlā familija un ziti luhgtee weefi. Zareene bij gehrbusehs bahli rosā sībda kleitē, bagatigi selta israhfita, keisars sawa Kreewu gwardijas grenadeeru pulka uniformā ar Andreja ordena leetu un wifem ziteem Kreemijas un Danijas ordeneem; tapat ari printschi nesaja sawu Kreemijas pulku uniformas ar Kreemijas ordeneem. Pee dinejas Kreemijas Keisareene fehdeja starp Wahzu keisaru un kronprinzi, leelknašenees Katarina blakus kronprinzi un Danijas kronprinzis Waldemars starp Wahzu kronprinzē un Badenes leelherzogeeni. Gepreefch dinejai Keisareene lihds ar Sawu meitu un brahli un leelknašenees Katarinu pabraulajahs pa swehru dahru un peenehma Badenes leelherzoga pazeemojumos.

Londonā, 4. junijā. Dafa dšfšzēlbrauzeena starp Salisberi un Wimborni nogahjāhs no dšfšzēla dambja; 4 perfonas nošfistas, 25 eemainotās.

3f. Ehrgeiz. Ehrgeizeschi daschä finä deefgan uf preekschu gahjuschi, bet daschä finä ziteem pagasteem palak palikuschi. Pee tahdeem palak palikuscheem darbeem ari teef peeflaktita kapsehta. Kad kapsehta tapa eetaifita, tad latram draudses lozeklin bija deefgan jamalfä preeksch eetaifschanas un latrs ari zereja, la kapsehta taps labi eetaifita. Bet tahdas zeribas nepeepildijahs. Kapsehtas kola sehta pehz ustaischanas nekad naw pahrelabota un tadeht sehtas koti ir japuwischi un no lopeem falaufti, ta la wini war meerigi pa kapsehtas sahli im pukehm barotees. Dandsi uf saweem peederigu kapeem stahda pufes, lai tal isskatitos jankali, kad ar sehtas naw, bet ir tahs teef nolauftas un no lopeem noehstas. Tapat ari frusti teef nolaufti, kad ari wehl naw japuwischi. Draudsesfkola tagad ari ir ne-aplopta.

Kad Ehrgeiz draudsesfkola bij par skolotaju L. lgs, tad skolai bij seedu laiks. Doreis bij dahrsi un ari skolas istabas apfoptas. Dahrsi bij pee-auguschi ar augu toleem, bet tagad no ta naw ne wehstis. Daschs no lasitajeem jautahs: „Kas tad nopostijis“? Tad ja-atbild — bet dascheem ta atbilde litfees nesaprotama — „negahdashana un ahfschi“. Zaur „negahdashanu“ ir wifas dahrsa sehtas falauftas un zaur „ahfscheem“ wifä augu - koti bojä gahjuschi. Bet nu es domaju, la schai „nebuschana“ buhs drihs gals, jo ir peenemts jauns skolotajs R. lgs, kas gahda, la wifs, kas aiflawets, top atkal idarits. (B.)

No Drobuschchem. Pehdejä laikä Satweeschu dshwe eewehrojami pahweherschahs un labojahs daschada finä. Wezä kuhtriba, weenaldbiba un glupiba beiguschahs un to weeta eeradufeshs rofiba, darbiba un zensiba uf wifu, kas labi un janki, uf wifu, kas pufschö dshwi un spirdsina garu. Prahwi skolajami jaw buhweti waj teef buhweti, daschadas beedribas pilsehtas un uf laukeem dibinatas waj taisahs dibinatees, un tantiskee laikraksti, schihs gaismas balis, kuras fnaudikus pamodina, wifur teef zeeniti un lasiti. Laikraksti peenefs finas no wifahm Satwijas malahm, un pastahsta, la zitäs pufes dshwi, strahda un zenschahs, un schahdas finas top labrigi lasitas. — Te no Drobuschchem ari eelischu kahdas finas „Balt. Wehtnescha“ zeta somä. Drobuschu pagasts atrodahs Widsemes widu, wehturigo Zehsu tuwuma, Ahraischu draudse. Drobuschneeleem naw ne masala eemefta kuhdsetees par dahrgahm semes zenahm, la to dshird no dascheem ziteem pagasteem; wini preeksch kahdeem desmit gadeem sawas mahjas nopirka koti lehti (dahlderu par tilai 130 rubleem); jo Drobuschu muischas ihpachneeks von Blankenhagens ar pilnu teesibu pelna sawa pagasta labbara wahrdu, neween pahrdodams mahjas til lehti, bet wehl daschada zita finä palihdsebam pagastam tilt uf preekschu, par lo wifsch no pagasta laudim teef ari koti zeenits un mihlets. Dshimtslunga gahdibas deht pagasta fainneeli ir labi pahrtikuschi, pa dakai pat ihsti turigi laudis. Turpreti attihstibas finä pagasts naw wis spehris tahdus paschus fokus uf preekschu, la turibas finä. Pagastam jaw fen pastahw saws skolajami nams un ferwischtas teefas un pagasta waldes nams, pee kuru buhwes zeen. von Blankenhagens lgs sneedja

deefgan eewehrojami libdsiba. Bet Drobuschu skola wirts ne-ispilda wis schä laika praftjumus un newar mehritees ar daschu zitu pagastu skolahm. Skolotajs ir ihsti wezigs wirts un kalpojis ilgus gadus Drobuschu pagastam, wifsch nespehji skoleneem pasneegt wifas tahs mahzibas, kuras jammafee laiki prafa no skolotaja. Turigam pagastam nemaj nenahkts gruhti, peenemt un ufturet skolotajami kreetnu palihgu, lo daschi prahdigafee pagasta lozekli jaw fen wehlahs. Dseedaschana neteef topta, teatra un weefigas fadhshwes isrikhojumi nenoteef, kaut gan peeteekofchas telpas preeksch tam netruhft, bet truhft tilai usmudinataja un wadona. Laikraksti pagastä wehl deefgan maj top lasiti, jo ir dauds mahju, kura ne-atrod neweena pascha laikraksti; netruhft ari tahdu, kuri sawa kuhtriba negrib aifht laikrakstu derigumu un swaru, bet fala weenaldbigi, la ta nauda, lo par laikraksteem isbodot, esot tikpat la semä nomesta. Weenigä fihme, lo pagasts parahda schä laika attihstibas finä, ir sawstarpiga ehfu apdroshinaschanas beedriba pret uguni, kuras statuti preeksch diwi gadeem tila apstiprinati. — Kad nu isglistibas finä pagasts naw spehris tahdus fokus uf preekschu, la ziti apfahrtjees pagasti, tad naw nekahds brihnumis, la tur mahnutiziba ari wehl peemih. Par to stahstischi kahdu peemehru. S. M. mahjä pehrn kahds nabags wezitis dshwoja, kuhsch ilgi guleja flims, ta la wezai laulatai draudseni nahzahs pahrliezigi gruhti wini aplopt un sagahdat pahrtiku, un wina wehlejahs, lai Deems weziti atraifitu no schihs pasaules gruhtibahm. Neshot, la Deewifsch nepilda scho wehlejumus, wina raufsija to panahkt ar mahnutizibas kuhdseteem. Mahjas rentneeks M. dewa winai uf to padomu, par lo fanehma no wezenes 25 kapeikas algas. Padoms bija schahds: Zunta ja-isplesch zurums, pa kuru flimneeka dwehsele warot aiseet uf garu mahjofteem, lo uf wezenes kuhgumu rentneeks pats ari idarijis, un nu wezene gaidijuse ilgodamahs uf wezifcha dwehseles aiseeschanu; bet wolti — wezits wehl tagad dshwus un flimo. — Uf preekschu, uf preekschu, Drobuschneeli! Uf weetas stahweeschana nosihme atpakal eeschanu. (B. W.)

No Remeres (Schweles draudse). Muhfu pagastä ir 22 mahjas, kas wifas, isnemot weenu, ir eepirktas un pa dakai zitas ispirktas. Seme pa leelakai dakai ir par wahju. Krogi pee mums ismihkuschi, tilai dshli meschä atronahs kahds krodshisch, pee kura peewed kahdi schagara zeki un tapehz zekineeleem maj lo derigs. Kalnina Kahrlis.

No Anufalna. Muhfu pagasts fastahw no 25 mahjahm: 6 nomas mahjas un 19 par dshimtu eepirktas. Pehdejäs, weenu isnemot, jaw preeksch 19 gadeem pahrdewa jenakais dshimtskungs. Zenas bija mehrenas, pehz wezas mehriechanas 150—170 rubl. par dahlderu. Seme muhsu apgabala gan ir deefgan kalnaina un pa leelakai dakai stipra mahlaina, kuras apfopshana pagehr dauds darba spehku un publiku, bet — malfajamas nodoshanas to ari atkauj. Ta drihs jo drihs muhsjeem peenahs tas laiks, kur tee fainneeziba swabadaki eegroftees un fahks weeglaki elpot, jo leelaka data drihs jaw buhs ta sawamo „lunga puf“ ismafajuschu.

Scho eewehrojot, muhsjeem newar deefgan pateiftees mihkam Deewam, la wifsch bij peeschfihris tahdu peetizigu kungu, kas atfina, la tas ta peederahs un ir Deewam patihkami, atkaut semueekam latram sem sawa wihges kola dshwot.

Isrikhojumu pee mums nekahdu naw, tadeht gandrihs waretu domat, la krogu preeki pee mums pilnds seedds. Bet tas nebuht ta naw. Preeksch 4 waj 5 gadeem muhsu neleela pagastina eewetohahs 4 krogi un 1 lantoris, bet tagad — tee paschi 2 jaw taisas isgait. Ko gan tas zitu leezina, ja ne no krogu zeenitaju truhkuma? — Muhsejee, ihpaschi jaunelli, ir atfinuschu, la laikraksti ir derigals laika kawellis, nekä fihwais. Lai Deews ar dotu, la schee welna tihkli fahktu ari zitäs nowaddes eet masuma, jo zil dauds labu zilweku ne-aiseet boja, kur krogi gandrihs ta sehtas meeti atrodahs zits pee zita!

Pagahjuscha seemä muhsu zeen, skolotajs, Lapina lgs, pulzinaja jaunekus un jaunelles uf wairaf - balhigu dseedaschana, kura ari sem min. skolotaja wadischanas fahka, la paschi teiza, „uf preekschu eet“. Bet naw japrotams, kalab nu wirts ne-eet? Jaunelli un jaunawas! Pulzejatees ap sawu skolotaju un kuhdseteem wini, wifsch buhs Zuhfu wadonis!

Seemas sehja, ihpaschi rudsi, no sneega mahtes atswabinajusches dewa semkopjeem zeribu uf bagatu rudens pfauju, bet deemschehl pawafara aukstais, fahfais wehisch nolawipija wifas labas zeribas. Aukstais wehisch ar pahrliezigo leetu aistawe koti ari sehjas laiku un tamlihd pawafaras augus. Semkopja zeribas wehl war dauds maj atlabotees, ja sagaidam siltatu, ausheligaku wasaru. (B. S.)

Igaunija. Jamburgas aprinki, Narowfkojes fahdschä, iszehlees lopu mehris, un krita 38 leellopi; Narwas pilsehta krita 3 gonis un 1 teksh. Ta Peterburgas, la Igaunijas gubernas walde spehruse wajadfigos fokus, apturet bahrgo wasaras weefi. Lopu ihpachneeleem tomehr deretu eestahtees lopu apdroshinaschanas beedribä, lai isbehgtu no draudshahs fahdes.

Par Igaun dshwi Igaunijas juhrmalä „Wirulane“ pehz „B. W.“ tulsojuma raksta ta: „Pehdejäs gaddis tur atgadijusches daschadi notikumi, kuri leezina, la tur laudis nogrimuschu prahta un gara tumfiba. Wispirms tur preeksch kahdeem gadeem iszehlahs ta dehweita tizibas murgoshana. Zilweki sagahja pa pulkeem topä sinamäs semneeku mahjäs „pahtarus turet“, pawadija tur naktis pahtarodami un murgodami. Tur wini gawiledami teizahs fajuhtot „dehfeh laimi“ un waimanadami redhot „elles mofas“, tur wini lehfaja „fwehta preekä“ un wahrtijahs pa flomu „grehku bailles“; tur wini tizibas gibboni redseja „paradisi un jauno Jerusalem“, tur wini redseja, la „welns dwehseles la mallas pagales eemeta sawa kuhwlofchä kuhfni un pats pee tam nirgajahs“ u. t. t.; tur wini redseja wifu, kas pahrdabigs, kas nefaktan ar zilweta weselu prahtu. Tas wifs notika zaur neprahstigeem, mahnutizigeem tizibas murgjeem un darija dauds fahdes kuhschu dshwei. Kad schahda aplama murgoshana norima, tad laudis fahka pahreet pareistiziba. Bet to wini, zil mums finams, darija ar prahtu, flaidru apfinu un zeenibas parah-

muischneezibas la waldbibas peepalibdsiba. — Skuntes-dahrineeks S. Goegginger lungs te Riga fahzis stipri darbotees preelich fahnudahrju un auglu-foku lopichanas eewehleschanas, lai te zaur to jo projam panahft wairaf pelnas. Uf zetortahs no wina schai fina rihlotahs fapulzes (29. martā sch. g.) ir par to spreests, lahds auglu-sortes muhsu tirgus wiswairaf pagehr, un waj pee mums der dotees uf auglu- un ogu-wihna isgatawofchanu, la ari uf auglu schahweschanu? Kas uf wifu to ihsti nospreests, to dsirdehm wehlaki; bet tagad jaw waram te peefihmet, la ihpaschi majgruntneeseem deretu wairaf nodarbotees ar fahnudahrju un auglu-dahrju dehstifchanu un lopichanu. Ta par peemebru: stikemu jeb ehrlschku-ogu audsinaschana ween jaw war gabdat jo leelu eenahftichanu, jo preelich schampanu isgatawofchanas schihis ogas tagad yirk bef mehra daudj; tablat muhsu sibvolus fahf beidsamaja laika til stipri ihwest uf abrssemhm, ihpaschi uf Spaniju, la uf muhsu paschu tirgeem, pee muhsu tagadejahs wimu wahjas lopichanas tee fahfs drihs ween pawifam nosuft; mehš te paspehlejam ari zaur to, la pee wimu til stipras pagehreschanas tomehr wehl efam nesamanigi pee wimu wehrtibas jeb zenas aprehkinaschanas. Ka pee mums ar fahnudahrju un auglu-foku lopichanu wehl til maf nodahs, nahf laikam no tam, la tas ne ween daudj laika un darba, bet ari daudj naudasifdoschanas pagehr, preelich lam ihpaschi rentneeseem ir wisai maf apdroschinaschanas. — Skunstigu mehflu, fewischki superfosfatu, leetaschana ir tagad zaur kreewijas eewehrojamafo mahzitu wihru, DDr. Dofutschajew un Jusstranzew Igu, eewehledameem wahrdeem dabujufe jaunu, stipru pamudinashanu; zaur laikrafteem ir wifsem ruhpiגעem kreewijas semkopjeem tizis sinams — un ta ir schee leetas-prateju lungi wifu kreewijas semkopju preelichā spreeduschi, la bef scheem abrssemes superfosfateem muhsu fainneeki newar ne pa wisam istift, un la tapehz — noluhfojotees uf muhsu tagadejo wehl deesgan wahji stahwofcho kreewijas semkopibu — nederetu wisfcho mehfljoschanas-libdselku leetaschanu zaur mitas uslifschanu apgeubinat.

Kahdu arllu lai nem?

Daschs wehrigs semkopis buhs ihpaschi pascho fawu fainneezibas laikmetu jautajis: „Kahdu arllu lai winsch nem darba?“ Arllis, kas semkopjeem jaw preelich tuhstoscheem no gadeem ir hijis tas wifu-derigatais rihls, fawds pamafds libhs pat schai deenai naw pahrwehrtees. Ja nu schai fina arlls gandrihs tas patš palizis, tad tatschu tee jaunaka laika leetatee arlli ir dabujuschi pilnigaku konstruiziju jeb pagatawojumu, kas tos padarijis derigatus preelich peenahzigas semes apstrahdashanas. Deriga waj nederiga arlla leetaschana parahda fainneezibas pazelto waj semo stahwolli. Kad noluhfojamees uf to, zil semigi jaunee, pilnigafee arllu pagatawojumi atbihdijuschi atpafat wezos, nederigos „buzinus“ — „ahkus“ jeb la wehl waretu fazit „semes grubdejus“, tad pee scho jauno, derigaku rihlu leetaschanas — zaur to zilweta waj firga spehli wairš neteel neleetigi nogurdinati, turpretim ahtraki, labaki, lehtaki un droschaki panahkumi top fasneegti — war teescham zeret uf muhsu lautfainneezibas wispahrijo pazelichanos.

Behz tam, lahds arllis top leetais, schim laikam war apspreeft fainneezibas labo waj flitto stahwolli, ta la ar pilnu taifnibu war wajzat: „Mahdi man fawu arllu, tad es tew fazifchu, lahds tu est?“ — Jo labats arllis, jo labats fainneeks, ta dsirdam tablat spreeschot. Un teescham, fur wehl schodeeu wezlaku „ahki“ leeta, tur beeschi atrodam til ween tulfchas labatas. Tomehr ar preeku waram leezinat, la „ahkis“ muhsu tehwiija aisweenu retati nahf pee leetaschanas, un lai weetahm ari til masais ehrgla-arllis ween wina weeta stahjahs, tad tomehr ir zaur to paredsam it eewehrojamu semkopibas pazelichanu.

Jaunaka laika atrod leelafas patilichanas pee semkopjeem tee pa leelafai dalai is dselses pagatawootee arlli. Wiswairaf tagad eewehlejami tahdi wairaklemeeschu arlli, kas leetajami — pee ganamo abbolina lauku un zitas stipri fahelufchas, zeesotas semes lesnas jahlu nolobifchanas, wehrlomu un zitu nesahlu ihmizinaschanas. Prahtigi semkopji zitas

weetas ir atraduschi, la ar fihetlemeeschu arlkeem warot daudj wairaf pasrahdat, ne la ar weenlahrschejem; warot ar scheem wairaklemeeschu arlkeem zaur zaurim libhs 35 procentu no zilwetu un firgu spehlu patehrejeem — eetaupit.

Weens un tas patš arllis wisur newar deret, tapehz la tee preelich semes fadrupinaschanas apgabdatee arlli zeeta semē nestrahda wis til pareisi un labi, tur prestim tee zeeta semē leetajamee fkrubwejamē stihka dehki weegla semē ne til ween masaf drupina, bet fawa leelala smaguma deht ari wairaf willfchanas spehla pagehr, ne la wajadsetu. Semkopis war pehz fawas eespehjas preelich weeglas semes eegabdatees maso ehrgfa arllu; preelich zeetakas almenainas semes war turpreti nemt Sweedru weenjughu arllu; preelich dsitakas arschanas derehs schis Sweedru diwjughu arllis, kas te

apafschā nosihmets. Bet jo labi dara, kad eegahdajahs tahdu arllu, kas gan warbuht druzin wairaf maksā, bet ari tuhlt der daschadahm semes lahrtahm. Maschinu pahrdotawas teel is flawenahs Rudolfa Sacka fabrikas (Wahzija) pahrdoti ari tahdi arlli preelich daschadahm semes lahrtahm, pee tu-reem war mainus pahrschuhwet tahdus stahwus, kas der drihs preelich weeglas, drihs preelich smagas semes. Sche pasneedsam nobildejumus no diwi wairaf leetateem Rudolfa Sacka arlkeem.

pee zitahm wairaklemeeschu arllar konstruizijahm ir ta waina, la wismasaf weens ritenis eet pa usarto semi, un pee neweenmehriga darba — drihs augsti, drihs dsili stahm, kas wagas dsikumam nenahf par labu. No teem nu pat mineteem Rudolfa Sacka arlkeem to newar wis fazit, tapehz la pee teem pirmais, preelischejais ritenis eet pa semi un otrs pa wagahm; un ari pakafejais ritenis, kas te nosauzama arlla soles weeta der un ir preelich arlla iszelschanos, tel ta pat pa wagu. Wehl pee scheem arlkeem ir tas labums, la tee war tapt stubreti jeb waditi, zaur to ir weeglah eespehjas weenmehrigu wagas platumu panahft.

Mafalas un anfu pubfchnofchana.

Sem wirraksta „Mediziniſti jautajeem“ Dr. A. Dibriks pasneeds rakstu „Kas buhtu derigs pret mafalahm, ihpaschi pret anfu pubfchnofchana, kura beeschi pehz mafalahm eeronahs?“ Scho rakstu, kas nodrufats „Balt. Wehstnesi,“ pasneegsim ari „Mahjas Weeja“ lastajiem.

Schis jautajums, ta minetais raksts eefahlahs, manim tifa preelichā zelts zaur wehstuli, kuru preelich lahda mehnescha dabuju is Nihtaures draudses un kura jautatajs manim papreelich pasino, la Nihtaures un aplahrtiejās draudses daudj behrnu mist ar mafalahm un ar scharlatu, la tee, kas no mafalahm iswefekojahs, pa leelafai dalai topot furli, jo auſis jahlot pubfchnot un kad atkal top faufas, dsirdeschana est beigta. Weidjot rakstijais tad mani usaizina, zaur awifehm dot padomu, la tahds atgadijeends ja-isturahs. Schim usaizinajumam paklaufidams un ihpaschi wehl tadeht, la ari pee mums Riga jaw daschi beheni ir fahrgufchi ar mafalahm, ihmā uf augfchejo jautajeenu grihu atbildet.

Pret weenlahrschahm mafalahm nekahdas fewifchlas sahles naw leetojamas: mums ari naw sahles, zaur kurahm mafalu flimibu waretu pahfimat. Tadeht peeteek, kad flimneelus tur weenlibdsiga temperatura no +14°—16° N un winus farga no fa-aufstefchanos, ihpaschi zaur zaurwekofchu wehju. Kamehr isfittums wehl redsams, flimneeki nedrihft gultas atstahnt un ari pehz tam, kad isfittums jaw pawifam nosudis, wineem wehl mafakais 14 deenas — pee aufsta un mitra laika wehl ilgati — japaleef istabā. Gulta wini naw jatura parleeku filti, jo zaur to wini dabuhn stipri fwihft un tad daudj weeglah war fa-aufstetees; peeteek, kad winus guldina uf astream peebahstu matrazi un apfedi ar weenlahrschu wilnainu deki. No leela fwara ir, la istabā, kura wini atronahs, arweenu ir tihrs flaides gais, kas wislabafi zaur to panahkams, la 2—3 reises par deenu 10—15 minutes logs top turetš wafā; pa to laiku flimneeku gutamā weeta jafarga zaur fchirmi jeb ari wimu paschu war eenest zita istabā. — Wezds laifds ar mafalahm flimnufcheem netifa atkauts masgatees; bet ta ir gluschi newajadfiga mozifchana; bef laut kahdahm bailehm wineem war 1—2 reises par deenu gihmi un rotas nomasgat ar remdenu uhdeni; zaur to wineem dara leelu patilichanu, bef la wineem tas laut kahda fina laitetu. — Kamehr karstums wehl paschahm, flimneeki daudj nepagehr ehst un ar waru wini tad pee ehfchanas ari naw japeepreelich; bet kad, karstumam juhdot, ehstgriba

attal eeronahs, tad gluschi newajadfigs, la wineem, la tas beechi ween wehl noteef, leeds ehst: tikai uf to jastatahs, la wini ne- dabuhn baudit zeetus, gruhti fagremojomus ehdeemus; turpretim peenu, supas, baltmaifi un zitas schahm lihdsfigas baribas, la ari, tad isdarishchanahs apturetas — auglu supas, wineem bes bailehm war dot, no tam wini nekad nekluhs flimafi. Kad azis pret gaisnu ir toti wahrigas, tad logs ja-aistlahj ar lakatu.

Ar majalahm fahrguschos tahda wihse kopjot, winus wislabaki war issargat no ta, la majalahs pahzreetuhscheem ne-eeronahs zitas ar schahm daschada fahara stahwoschas flimibas.

Kad parleeku leels karstums pastahw, tad flimneekeem war dot pehz wini wezuma 1 lihds 5 pileenus schkidrotas fahlshfahbes un bes tam winus eelikt 2-3 reises par deenu wannä, kuras uhdens no eefahkuma, tad flimneeke eeleef, war buht 270 flits, bet zaur auksta uhdena peeleschahu ja-atdsifina lihds 180-200; ja tad karstums ari drihfi nesuhd, tad bes kaweschahahs japeesauz mahzits ahrstis, kurfch tad noteik, kas tahkal jadara, kahdas fahles jaleeto; tapat ari pee ahrsta jagreeschahs, kad stiprs klepus jeb stipra zaurreeschana eeronahs un nedrihft tahdös atgadijeendös laifu kawet, paschfataifitas jeb zitas mahju fahles ismehginajot. Zaurreeschana masä mehra, ihpafchi spehzigeem behrneem un tahdeem, kuri leela karstumä dauds muld, neka nefahde, bet turpretim wehl bara labu, jo zaur to karstums no galwas top nowilktis. Nepehzigeem flimneekeem, ihpafchi kad wini stipri zeesch no majalahm, wairak reischu par deenu jadod drufu wihna.

Kä flimibas, kuras wisbeeschahi pehz majalahm peemetahs, japeemin: plauschu eefafschahahs, garais klepus, dilons un skrofuslosis, kuri wisi tikai war tikt ahrsteti no mahzita ahrsta; kas pats jafata no disterijas, kura ari ne wifai reti pehz majalahm mehds eerastees. No dilona tikai japeefihme, la winsch, kad pehz majalahm eeronahs, weeglafi isdseedinajams, ne la tad, kad winsch pehz skrofuseem jeb aif ziteem zehboneem iszetahs. Nepezeeschami wajadfigs ir, la tahdi flimneeke ilgatu laifu, wifelu gadu waj wehl ilgati no weetas — dser bruhnö sijnju eku. — Anfu puhchnoschana, par kuru

preeshah jelta jautajeenä ir peeminets, pa leelakai datai ari stahw fahara ar diloni jeb ir skrofusu eefahschahahs sihme un lihds ar schahm flimibahm ari fapratigi ja-ahrste. Ja behrneem, kuri pahzreetuhschi majalahs, auffs fahf puhchnot, tad tahdi bes kaweschahahs jaleef pahrmeklet no ahrsta, waj wineem dilons naw peemetees un tad stingri pehz ahrsta padomeem un preeschrafsteem ja-isturahs. — Wehl japeefihme, la auffs beeschahi pehz scharlaka, ne la pehz majalahm fahf puhchnot, un ta la pehz jautataja sijnjuma Nihstaurä tapat scharlaks, la majalahs plosahs, tad winsch warbuht — atteezotees uf auhu puhchnoschana — buhs pahrmainijis abas flimibas. — Weeglafds atgadijeendös pret schahdu puhchnoschannu it labi der, la auffs 2-3 reises par deenu issprize ar uhdeni iskaujeteu alaunu (weena tehjtrote tihra alauna ja-istauje alus glahse uhdens), bet labaki arweenu ir, kad flimneeke pats neka nemehgina, bet pee laifa eet pee mahzita ahrsta.

Majalahs ir toti lipiga flimiba, ta la, kad winas kahda weeta iszehluschahs, wisi behrni, kuri ar winahm wehl naw firuschi, fahlimft; pee ta naw wajadfigs, la wifels behrns pats fateefahs ar jaw fahlimuscho: majalahs war no weenahm mahjahm uf otrahm ari tikt pahrneetas zaur ziteem laudim, kuri ar tahm naw afsirguschi un wehlat warbuht ari nemaf ne-afstahft. — Ar zitam lipigahm flimibahm apslimuschu no majalahm naw fahgati: ta noteefahs, la ar scharlaku, bahahm, karstumagaku x. apslimuschu war dabut wehl majalahs flahf. — Ja kahdam, lam fahschis ir, majalahs peelihp, tad winsch no fawa fahscha it ahtri top wata: majalahs isnihgina fahschti. —

Deewa-falposchana Rigas basnijäs.

Pirmös wafaras-fwehtids.

Table listing various items and their prices in Riga. Columns include item names like 'Dschlaba basnijä', 'Petersa basnijä', etc., and prices in rubles and kopecks.

Table listing various items and their prices in Riga. Columns include item names like 'Dschlaba basnijä', 'Petersa basnijä', etc., and prices in rubles and kopecks.

Firgus sinas.

Table listing various types of beans (firgus) and their prices. Columns include bean types like 'Rweefchu', 'Rudu', etc., and prices.

Mandas-papibru jena.

Rigä, 26. majü 1884.

Papibru.

Table listing various types of flour (mandas-papibru) and their prices. Columns include flour types like 'Busimperial', '5% bankbiletu', etc., and prices.

Stabs 25. maja atnahuschu 746 fugi, aigahuschu 699 fugi

Redaktions-Redaktors: Genl. R. A. Es.

Advertisement for 'Istaptes' (supersaturated) featuring a coat of arms and text describing its benefits for various ailments. Includes the name 'Johannes Mitschke'.

Advertisement for 'Kaulu = miltus, Superfosfatus' (bone = marrow, superphosphate) featuring a coat of arms and text describing its benefits. Includes the name 'B. Schapiro'.

Advertisement for 'Geweheojama' (tissue) and 'Zenu-pamasinashana' (nerve medicine) featuring a coat of arms and text describing its benefits. Includes the name 'A. Th. Thiefs a'.

Advertisement for 'Behfäs' (beef) and 'baltu logu-stiklu' (Baltic log-glass) featuring a coat of arms and text describing its benefits. Includes the name 'Herm Stieda'.

Riģas kreisē, Doles draudisē, Pulkarnes pagastā, ir pagasta-školotājs vajadzīgs, kurš šķo weitu gribetu peenent, lai ar sa-
weem leezības-raštem 26. jūnijā šķ. g. Doles
muischā pee skolā-waldišchanas pecteižāšē.
Pulkarnē, 8. majā 1884.

Šaur šķo laipni pašinoju, la no 10. maja
šķ. g. katrā zeturdēnā, no pulst. 10
rihtā libdš pulst. 5 pežs puod, peenemu
šķē Weertalwas pagastā-namā slimne-
kno. Būās nedēlas-dēnās bušķu tapat la libdš
šķim Keepalnē runajams. Dr. med. A.
Donner, Keepalnes draudisē ašrīs.

Fotografijas, Glas-bildes
ešķā seta, melna un
meln-seta rahmteem pa
wislehtako zenu eerahmē
A. Jakowlewš,
Cešķ-Riģā, leelā Kalesu
eelā Nr. 48, 3 tr.,
senal Weeru-eelā Nr. 4a.

Vaba gultas-weeta
ir tagad dabujama preešķ gobiga pušķa
Dsegusē-lalnā, Skolas-eelā Nr. 3, pee
Michelsohnu.

Sawadu apstaku deht teel
3 mahjas,
Iabā bušķanā, ar 1622 swadrat-āju leelu semeš
gabalu, Seepulalnā, sem peenemigeem nolih-
gumeem pahrdotās. Klābtalas sinas Rašf.
Ahr-Riģā, Awotu-eelā Nr. 30, pee fainneela. 1

Poneveschās aprinši ir muischā, 181 def.
leela, 10 werstes no dšelschēja stanz. Schadom,
loti labi aptopta ar labahm pēnāpām, mēšķu
un leelu auglu-šoku dabru sem peenemigu
zenu pahrdodama. Klābtalas sinas Swēro-
eelā Nr. 4, lortels Nr. 11, 3 trep augst. Weštules
fuštamas pee Daniel Minus, Kauf-eelā Nr. 5.

Leelwahrdeš labdar. beedriba
ifrihtos otrōs wasaras-swehtkōs, 28. majā
1884, Leelwahrdeš falā
šakumu šwehtkus.
Sahlums pulstien 1 pežs puod. Pa šarpahm
dšēdāschana un danjōschana pee labas muischās.
Par pēdālišchanos jamāšķa wihreešķeem
30 lap., fēweešķeem 20 lap.
Senahkums Zimfes tēhwa peeminai
par labu.

Komitejas wahrda:
J. Neuland.
Mistrakles draudisē dšēd. beedriba
ifees
šakumōš
3. jūnijā šķ. g. uš Erza kalna, Striškweru
šanzijas turumā.
Preešķneeziba.

Ruston, Proftor un beedr., Riģā,
pilsēbtas Kalku-eelā Nr. 6,
wisadu semkopibas-maščinu un šķunšķigu mehšļu pahrdotamā,
atrodahs Ieela išwehlē:
Lozomobiles un twaikū-tulmaščinās,
iš pašķu fabrikas Lintolnā;
Flōther'a šķistu-tulmaščinās, platšēbšchanas, wehti-
šchanas maščinās. — Wood'a labibas un fables-
pšausmaščinās. — Ešfelu maščinās. — Original
„Tiger“ šķirgu-grabbeklis. — Flōther'a un Sač'a uni-
weršalee un tšhetrelemesķu aršķi. — Šbrāķu un Swē-
dru-aršķi. — Ešesčas. — Šehklas-aplahjeji u. t. pr.

Šķunšķigi mehšļi, tā: **superšošfati,**
faulu-milti, fainits, sečrščabbais amonjaks u. t. pr.

Sw. Peterb. 1870.

Rašķamā 1882.

Sw. Peterb. 1870.

Sw. Peterburgā 1860.

Sludinajums.

Manu fabrikatu noliktawa

Parisē 1882, 2 šelta medalos.

Šelgamā 1875.

Tufumas un apfahrtnes

atrodahs Tufumā pee

Šelgamā 1870.

Konstantin Kuršig.

A. Wolfšchmidt.

Riģā, majā 1884.

Mehš usnemamees pilnigas

un apjumschanas ar papi,

tā ari pahrdodam no lehgera:

- asfalta juntu-papi,
- ofmin-oglu darwu,
- daštinus,
- wisadas šortes keegelū,
- mahlu-rores,
- trepu-pakahpeenns,
- falkus, mahlus, granti,
- škalus, krašins-podus, gipš

u. t. pr., u. t. pr.

Wiša pa wislehtakahm zenahm, un ja wajadšigs, ari uš

nomakšaschanu.

Karl Newermann un beedr.,
pee Saunem wahrteem sem wakka.

Lehgeri atrodahs pee dšelsē tilita

Pahrdotamā pee jannās fēštās.

Ištās Austrijas: Steiermarkas

iškaptēs

wisadās Ieelumōs, un Amerikanešķu iškapsķu-akminu-bružeklis,
iškapsķu-laktas un ahmurus, peedahwā lehti sem apgalwoschanas

J. Bürgermeisters, Riģā,

tehrauda-pretšķu pahrdotawa,
Šķahlu-eelā Nr. 7, netahlu no rahtusķa,
blakus J. Jakš un beedra.

Diaku-Annas dšēd. koris

ifrihtos 10. jūnijā šķ. g.

šakumu preekus

Dabja esara išpūšķotōs krašōs, preti šķolai.
Dšēdāschana mainišķē ar dšēšķanu. Wālšā
šungeem 40 lap., kundšēhm 30 lap. Sahlums
pšķf. 3 pežs puodēnās. Pee leetaina laika
dšēšķana sem pajumtā.
Uš laipnu pēdālišchanos eeluhšf
Išrihtotati.

Rakti no 18. uš 19. majū šķ. g. Rauritš
Ramiku fainneelam ir no ganibahm nosagatās
diwas kehwes,

meena trihs gabus weža, 120 rublu wehribā,
gaisķi dšelena, wairaf uš breesķa spalwu šķ-
mejama un melnigā šķrihpa pahre muguru, pe-
prahwu augumu, nefalio, otra masa šķēšā šķwe
uš kreisajem fahneem paprahwos breesķa spalwā
ešlatams plekis, 4 1/2 gabus weža, 80 rublu
wehribā un uš palaušī neļaujāhs pee fahcēm
ferteed. Kās par šķeem lopeem šķaidrāšas pē-
rahdišchanas pēfūhtitu, dabon 30 rbl. patei-
šibas-algas. Jannis Dofratšs,
mahju išpūšķneekš.